
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har arbejdet systematisk med at opkvalificere vores pædagogiske rutinesituationer, og vi har haft fokus på at forandre de upåagtede rutiner til betydningsfulde læringsmiljøer.

Vi har haft fokus på, at de pædagogiske rutiner blandt andet styrker barnets selvhjulpenhed, selvstændighed, meningsfuldhed, handleevne, indlevelse, relationsdannelse, samarbejde og deltagelse i fællesskaber.

Derudover har vi rettet opmærksomheden mod, hvordan vi generelt skaber trygge og inkluderende læringsmiljøer i både de voksen- og børneinitierede lege og aktiviteter, med et særligt fokus på hvor og hvordan barnet positionere sig relationelt i fællesskabet.

Endvidere har vi haft fokus på forældresamarbejde, blandt andet i form af opkvalificering af vores opstarts- og overleveringsmateriale og samtaler.

Trods at vi har forsøgt ikke at lade Covid-19 være en central del af børnenes institutionsliv, har det alligevel præget dagligdagen, hvorfor det både har givet os begrænsninger ift. at lave samlet evalueringsarbejde og styrke vores forældresamarbejde, som har været præget af afstand osv.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*,

Redskab til forankringsproces eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Som nævnt ovenstående har Covid-19 været en barriere for blandt andet mødeafvikling, hvorfor den fælles evalueringsdel har været besværliggjort.

Vi har i efteråret haft en fælles pædagogisk aften, hvor den samlet personaleflok i Aaby Øst blev undervist af Ledelses- og organisationskonsulent Elsebeth Wive med overskriften: "Organisering af en styrket evalueringskultur i hverdagens rutiner" – derudover har vi ift. vores pædagogiske rutiner arbejdet med vores evalueringskultur på både stuemøder og personalemøder.

Vi har i forbindelse med arbejdet med evalueringen af de pædagogiske rutiner arbejdet med "talebobler", hvor personalet har været på opdagelse i barnets læringsmiljøer, ligesom vi har anvendt videooptagelse som dokumentationsredskab af vores egen praksis i f.eks. garderobesituationer og udarbejdet SMTTE-modeller, som er et planlægnings – og dokumentationsredskab for at kunne opkvalificere de pædagogiske rutiner.

Vi laver desuden systematisk indsamling af barnets positionering i det relationelle fælleskab gennem brugen af positions – og relationsmatrix, som har til formål at forbedre barnets udvikling og trivsel. Såfremt barnet er uden trykke og tætte relationer, er det den voksnes ansvar at igangsætte en konkret handleplan, som vil være klar til eksekvering dagen efter.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

I Aaby Øst har vi både som område og lokalt arbejdet med de styrkede læreplaner. På fælles personalemøde i 2019 havde vi oplæg om læringsmiljøer ved Anne Haven med efterfølgende gruppearbejde. Undervejs har pædagoger og afdelingsledere fået uddannelse, som vi har vidensdelt mellem enhederne på fælles personalemøde med individuelle oplæg og gruppearbejde.

Enhederne har arbejdet med gruppearbejde på personalemøder med konkrete bidrag til de styrkede læreplaner lokalt og under den første nedlukning blev der arbejdet individuelt med skriftligt bidrag til læreplanerne.

Afslutningsvis har Elsebeth Wive fra UCN holdt oplæg om systematisk evaluering i efteråret 2020, for at understøtte en styrket evalueringskultur i institutionerne, hvorefter evaluering blev endeligt beskrevet i se lokale styrkede læreplaner

---

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi ville gerne undersøge hvordan vi kvalificerede vores pædagogiske rutiner fra upåagtede handlinger til betydningsfulde læringsmiljøer – et specifikt eksempel kunne være garderobesituationen.

Vi blev bevidste om, at ifølge forskning (Drugli 2017) har rutiner ikke altid den kvalitet, som de burde have, da vi som fagpersoner kan komme til at fremstå

- Mindre sensitive og mindre stimulerende i rutinesituationer
- Mindre sprogligt aktive
- Udnytter ikke mulighederne for læring
- Mindre nuanceret og komplekse overvejelser om rutinerne
- Taler mest om vores egne handlinger og kun få beskrivelser af barnets

Efter ovennævnte videooptagelser evaluerede vi enkeltvis på optagelserne, hvor medarbejderne blev bevidste om hvilke ressourcer han/hun besad i den givne situation og ligeledes hvilke fokuspunkter hun/han fremadrettet kunne arbejde med.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi udarbejdede i forbindelse med opkvalificeringen med dokumentationsredskabet SMTTE modeller, som vi på baggrund af lavede justeringer og mål for både børn og voksne.

Efterfølgende lavede vi optagelser, som sammen med afdelingsleder blev gennemset og evalueret på – herefter justerede vi vores SMTTE model ift. ny erhvervede erkendelser ift. vores pædagogiske tilgang i rutinesituationen.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i

evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Der vurderes altid at have været en relativ god evalueringsskemaet i Aabyhaven, der har dog manglet en systematisk evalueringsskemaet.

Vi lærte, at ved pædagogiske refleksioner, dialoger og observationer omkring børnenes læringsmiljøer, at det har været nemmere at rette fokus mod netop børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse ved at justere netop den pædagogiske praksis, således at den var tilpasset børnegruppens aktuelle behov – det er altid den voksnes ansvar at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, som rammer indenfor både det enkelte barns og børnefællesskabet nærmeste udviklingszone.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Justeringen af den pædagogiske praksis og tilgang i garderoben har betydet, at personalet er blevet opmærksom på betydningen af deres fysiske placering, sit talte sprog og sin egen tilstedeværelse og grad af nærvær, ligesom der har været fokus på opdeling af børnene, således de netop oplever mere af de to sidstnævnte. På denne måde skal barnet på sigt gennem tryghed, nærvær og tilstedeværelse blive mere selvhjulpne og mestre f.eks. garderobesituationen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrebestyrelsen har været inddraget i den styrkede læreplan igennem oplæg og efterfølgende drøftelse på bestyrelsesmøder. Hver enhed har haft forskellige fokusområder for evaluering, som har været forelagt bestyrelsen med efterfølgende drøftelse af værdi for børn og forældre, samt forældreperspektivet generelt ind i den styrkede læreplan.

I perioden fra den endelige styrkede læreplan og evaluering af den styrkede læreplan, har bestyrelsen dog ikke kunne mødes fysisk, hvorfor det er begrænset hvor involveret bestyrelsen har været i selve resultatet af evalueringen. Vi har umiddelbart i stedet valgt at inddrage vores lokale forældreråd, som har givet feedback på deres oplevelse af inddragelse og involvering af arbejdet med de styrkede læreplaner. Som hovedfokus har vi drøftet hvorvidt forældrene kunne genkende arbejdet med de styrkede læreplaner gennem den pædagogiske hverdag.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi vil fortsætte vores påbegyndte arbejde med rutinesituationerne, således vi undgår at blive tilbøjelig til at tingene sker pr. automatisk frem for et velfunderet fagligt grundlag.

Derudover vil vi fremadrettet arbejde med børnefællesskaber og samarbejde med forældrene om børns læring.

Vi oplever, at der grundet Covid-19 har været mere afstand mellem vores stuer – både mellem børnene, men ligeledes mellem børn-voksen. Derfor vil vi gerne gennem vores ressource- og relationsfokuseret pædagogiske grundlag styrke børnefællesskabet stuerne i mellem i et tæt samarbejde med forældrene, for dermed at undgå børn i udsatte positioner.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi håber snarligt at vi kan genoptage vores fælles personalemøder, hvor vi har mulighed for at genfinde den røde tråd i vores pædagogiske grundlag og læringsmiljø.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Nej, vi er fortsat i en proces ift. at få implementeret første udgave af vores styrkede læreplan, hvorfor vi vurderer det ikke er ønskeværdigt at lave rettelser endnu.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC